

бы чловѣкъ, че тѣ не сж влазили въ училище, не сж учили Катиыхизисъ, или сж го учили *наопаки*, та вмѣсто да ся прѣродятъ и да станжтъ отъ свои-ты просты родители нѣколко по-добры, а тѣ сж измѣтнжли и станжли по-лоши, — „единъ бѣе въ плочж-тж а другъ въ петало-то.

2) Въ училище-то ся учи чловѣкъ за да си обрабoти и образува духа, т. е. да може да мысли право и да разсжждава здраво — да бжде живъ и свѣстенъ чловѣкъ. Ала стьпень-тѣ, на кой-то ся намирать въобще наши-ты училища е такъвъ, что-то училище-то и наука-та божемъ за наши-ты млады за сега не съставлявать никаквж цѣлость, зачто-то тѣ кога излизать изъ училище-то па ся обрнжтъ назадъ — видять отъ свое-то ученіе, само като прѣзь мьглж, нѣкаквы си тьмны въображенія, безъ да можтъ да гы различывать едно отъ друго; а тѣ само имъ мжтять мозька и не давать имъ да мѣтнжтъ чисть поглядъ въ свѣта; докарвать гы дори до такъвж забунж, что-то на съвсѣмъ бѣло-то нѣчто да гледать като на съвсѣмъ черно нѣчто. Не естество-то напираніе слабы-ты (за хатжрѣ на богатство и др. т.) съ по-силны-ты убива здравіе-то и воляж-тж за наукж, а пакъ въспираніе-то на даровиты-ты спромашкы ученицы съ по-слабы-ты убива таланты-ты. Още и много-то прѣдмѣти учени безъ никакъвъ рядъ, безъ никаквж связь, а само за испытаніе мьгновенно запамятени и избѣбрани, забунявать млады-ты и довождать гы на съвсѣмъ другъ чюдень поемъ да имжтъ отъ тѣхно-то съдрьжаніе. — Това е тѣхно-то ученіе — то е тѣхно-то знаніе: зачто-то ся приготавливать съвсѣмъ механически, безъ никакво знаніе, безъ никаквж воляж и приготовленіе за нѣчто. И тѣ послѣ това като нарѣчи-учени излизать изъ училище-то и искать да встжпять пѣкъ на нѣкож работж, нѣ каквж и тѣ сами не знажтъ, като не врѣдни ни за еднж по-добрж работж, па то-ко подлѣгнжтъ пакъ бащиный занаятъ — иглж-тж или кжпъны-ты, или пѣкъ орало-то и мотыкж-тж или гегж-тж. А пакъ има нѣкои си, кои-то като ся причели за учены, не въспрімжтъ да ся охванжтъ о каквж-да-е работж, нѣ трьгнжтъ като разуздани да трьсятъ „хлѣбъ безъ мотыкж“ или да ходять „петь за четери по свѣта“ като извѣяни, безъ да мыслять за бжджще, безъ да задрьжять нѣколко“ „бѣлы пары зъ черны дни“; па има еще и такывы, кои-то ся врьтять на сѣмъ на